

โครงการ “สร้างเสริมสุขภาพฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจชุมชนบ้านไส่สาน” ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Core SDG: SDG 3: การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good Health and Well-being)

SDG Indicator: 3.3.2 Health outreach programmes

Related SDG: 17.2.1 Relationships with regional NGOs and government for SDG

SDGs (Agenda) Outreach & Engagement

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	หน้าที่	สัดส่วนความรับผิดชอบ (%)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กำไล สมรักษ์	สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์	หัวหน้าโครงการ	10
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก มยุรภักดิ์	สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์	ผู้รับผิดชอบโครงการ	90

ความเป็นมาและความสำคัญ

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน พบว่า มีการใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ มีการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้เพิ่มต้นทุนการผลิต และยังส่งผลเสียต่อแหล่งน้ำ ทำให้ดินเสื่อมสภาพ แหล่งรายได้มาจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพียงอย่างเดียว ไม่มีอาชีพเสริม ส่งผลให้คนในชุมชนมีรายได้ไม่พอรายจ่าย

จากสถานการณ์ดังกล่าว คณะอาจารย์สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์จึงร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่ายต่างๆ ดำเนินโครงการ “สร้างเสริมสุขภาพฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจชุมชนบ้านไส่สาน” ตำบลเขาขาว อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. พัฒนาศักยภาพคณะทำงานให้เข้มแข็ง
2. รวมกลุ่มเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย
3. สร้างกลไกการจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม

ระยะเวลา: 1 พฤษภาคม 2567 - 28 กุมภาพันธ์ 2568

กลุ่มเป้าหมาย: คณะทำงาน จำนวน 15 คน และเกษตรกรชาวสวนยางพารา จำนวน 80 คน

ขั้นตอนการดำเนินงาน: (1) คณะทำงานร่วมจัดเวทีประชุมชี้แจงโครงการ และคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย (2) ค้นหาปราชญ์ชุมชนเพิ่มเติม และจัดกลุ่มบ้านเพื่อเรียนรู้เรื่องการเพิ่มรายได้ (3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การปลูกพืชร่วมยาง การทำปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ การอนุรักษ์ดิน ฟันฟุสิ่งแวดลอม แหล่งน้ำ การลดค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็นด้วยการทำบัญชีครัวเรือนแบบง่าย และเรียนรู้การจัดการข้อมูลช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อการสร้างเสริมสุขภาพ (4) จัดเวทีเรียนรู้พัฒนาระบบงานการชุมชนค้นหาและร่วมเรียนรู้กับ “คนต้นแบบตัวอย่างของชุมชน” (5) จัดกิจกรรม ครัวเรือนต้นแบบถ่ายทอดประสบการณ์ (6) ติดตามประเมินผลในแต่ละกลุ่มอาชีพ และสรุปถอดบทเรียน

ผลลัพธ์:

1. ได้คณะทำงาน 15 คนที่สามารถบริหารจัดการโครงการ
2. สมาชิกครัวเรือนร้อยละ 70 มีความรู้และทักษะ เรื่อง การปลูกพืชรวมยาง, การทำปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมัก, การจัดการข้อมูลช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อการสร้างเสริมสุขภาพ และการจัดทำบัญชีรับจ่ายแบบง่าย
3. สมาชิกครัวเรือนร้อยละ 70 มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีรายจ่ายลดลง
4. ชุมชนมีระบบการประเมินติดตามผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบ: คุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้น

ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง: หน่วยงานท้องถิ่น (ปราชญ์ชาวบ้าน, การยางแห่งประเทศไทย, สหกรณ์จังหวัด นครศรีธรรมราช, กรมส่งเสริมสหกรณ์ 4, เกษตรอำเภอทุ่งสง, และพัฒนาชุมชนทุ่งสง) และสำนักวิชาพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

แหล่งทุน: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ